

VIẾT BÀI VĂN BIỂU CẢM VỀ MỘT CON NGƯỜI HOẶC SỰ VIỆC

I. MỤC TIÊU BÀI HỌC:

1. Kiến thức

- Khái niệm và yêu cầu của bài văn biểu cảm về một con người hoặc sự việc
- Quy trình viết bài văn biểu cảm về một con người hoặc sự việc

2. Năng lực

- Nêu được khái niệm và yêu cầu và quy trình của bài văn biểu cảm về một con người hoặc sự việc
- Viết được bài văn biểu cảm về một con người hoặc sự việc
- Trình bày được cảm xúc, suy nghĩ và thái độ của mình về con người, sự việc nào đó trong cuộc sống hoặc trong tác phẩm văn học

3. Phẩm chất

- Chủ động, tích cực, sáng tạo trong giờ học;
- Nuôi dưỡng những tình cảm tốt đẹp với những con người, sự việc đã để lại cho em ấn tượng sâu sắc trong cuộc sống / văn chương

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

- Sách giáo khoa, sách giáo viên
- Giáo án word và Powerpoint
- Phiếu học tập

III. TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC

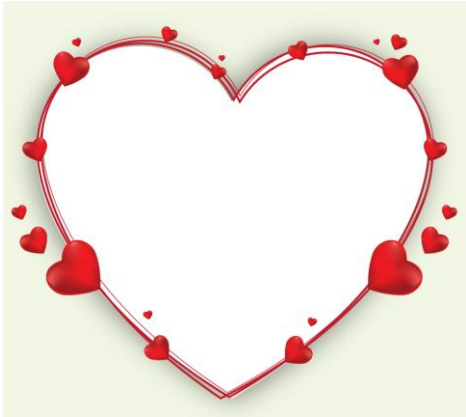
HOẠT ĐỘNG 1: MỞ ĐẦU

a) Mục tiêu: Tạo hứng thú, tâm thế cho học sinh; tạo tình huống/vấn đề học tập nhằm huy động kiến thức, kinh nghiệm hiện có của học sinh và nhu cầu tìm hiểu kiến thức mới liên quan đến tình huống/vấn đề học tập.

b) Nội dung: HS tham gia hoạt động “Giỏ hàng yêu thương”

c) *Sản phẩm*: Phần chia sẻ của HS

d) *Tổ chức hoạt động*:

Chuyển giao nhiệm vụ	GV tổ chức cho HS tham gia hoạt động “Giỏ hàng yêu thương”: <i>Có những sự kiện đã qua, nhưng con người em đã gặp để lại trong em nhưng ấn tượng sâu sắc khó phai mờ, em hãy chia sẻ vào note trái tim nhé!</i>
Thực hiện nhiệm vụ	- HS suy nghĩ và viết vào note trái tim mà GV phát - Chia sẻ với bạn cùng bàn
Báo cáo thảo luận	- Chia sẻ với cả lớp - Dự kiến đáp án: + Con người: / Trong cuộc sống: người thân, thầy cô, bạn bè, người nổi tiếng truyền cảm hứng, ... / Trong tác phẩm văn học: Thuyền trưởng Nemo ; Trung sĩ Hô-lít ; Phi hành gia Mác Oát-ni ; Võ Tòng, cậu bé Côn, ... + Sự việc: / Trong cuộc sống: lễ khai giảng, đêm giao thừa, 1 lỗi lầm, 1 kỉ niệm, 1 trải nghiệm, 1 thành tích, .. / Trong tác phẩm văn học: đánh nhau với bạch tuộc ; tất cả vũ khí chiến tranh bằng sắt đều biến thành gỉ sét ; Người anh chứng kiến bức tranh của em gái, ...

Đánh giá kết quả	Giáo viên nhận xét, đánh giá, vào bài: <i>Trong cuộc sống đời thường, có tấm lòng nhân ái, sự chân thành, thấu hiểu, có những sự kiện đặc biệt đã qua để lại trong lòng chúng ta những cảm xúc dịu ngọt, giúp chúng ta thấy cuộc sống thật đẹp đẽ, thêm yêu thêm tin về cuộc sống phía trước. Vậy có bao giờ em nghĩ là mình sẽ viết 1 bài văn để bày tỏ cảm xúc của mình về con người ấy, sự việc ấy không? Trong buổi học ngày hôm nay, cô trò mình cùng nhau hoàn thiện kĩ năng viết kiểu văn biểu cảm, giúp chúng ta dễ bày tỏ cảm xúc của mình trước những con người, sự việc trong đời sống hoặc văn chương nhé!</i>
-------------------------	---

HOẠT ĐỘNG 2: HÌNH THÀNH KIẾN THỨC

- a) Mục tiêu:** Nêu được khái niệm, yêu cầu và lưu ý và quy trình của bài văn biểu cảm về một con người hoặc sự việc
- b) Nội dung:** HS hoàn thiện PHT số 1 và trả lời câu hỏi
- c) Sản phẩm:** Câu trả lời miệng và câu trả lời trong PHT của HS
- d) Tổ chức thực hiện:**

1. Định hướng											
Chuyển giao nhiệm vụ	GV tổ chức cho Hs hoàn thiện PHT số 1 theo nhóm cặp PHIẾU HỌC TẬP SỐ 1 Viết bài văn biểu cảm về 1 con người / sự việc 01 Khái niệm 02 Yêu cầu <table border="1"> <tbody> <tr> <td>1. Lựa chọn đối tượng</td><td></td></tr> <tr> <td>2. Nội dung biểu cảm</td><td></td></tr> <tr> <td>3. Ngôi kể</td><td></td></tr> <tr> <td>4. Phương thức biểu đạt</td><td></td></tr> <tr> <td>5. Ngôn ngữ</td><td></td></tr> </tbody> </table>	1. Lựa chọn đối tượng		2. Nội dung biểu cảm		3. Ngôi kể		4. Phương thức biểu đạt		5. Ngôn ngữ	
1. Lựa chọn đối tượng											
2. Nội dung biểu cảm											
3. Ngôi kể											
4. Phương thức biểu đạt											
5. Ngôn ngữ											

Thực hiện nhiệm vụ	- HS đọc SGK và hoàn thiện theo nhóm cặp - GV quan sát, hỗ trợ.										
Báo cáo thảo luận	- Đại diện nhóm chia sẻ đáp án - Dự kiến sản phẩm: a/ Khái niệm: Viết bài văn biểu cảm về một con người hoặc sự việc là nêu lên những tình cảm, cảm xúc, những suy nghĩ và thái độ của người viết về con người, sự việc nào đó trong cuộc sống hoặc trong tác phẩm văn học. b/ Yêu cầu <table border="1"> <tr> <td>1. Lựa chọn đối tượng</td><td>Con người/sự việc trong đời sống/tác phẩm văn học có ảnh hưởng tích cực, để lại ấn tượng sâu đậm với mình nhằm khơi gợi sự đồng cảm, chia sẻ</td></tr> <tr> <td>2. Nội dung biểu cảm</td><td>Bộc lộ được tình cảm, cảm xúc, suy nghĩ về con người (đặc điểm, tính cách, kỉ niệm, ...) hoặc sự kiện (trình tự diễn biến sự việc)</td></tr> <tr> <td>3. Ngôi kể</td><td> • Ngôi thứ nhất • Ngôi thứ ba </td></tr> <tr> <td>4. Phương thức biểu đạt</td><td>Chính: Biểu cảm ; Kết hợp: Tự sự, miêu tả → Tác dụng: Lời văn sinh động, đối tượng biểu cảm được hiện lên chân thực hơn</td></tr> <tr> <td>5. Ngôn ngữ</td><td>Sử dụng ngôn ngữ sinh động, giàu cảm xúc</td></tr> </table>	1. Lựa chọn đối tượng	Con người/sự việc trong đời sống/tác phẩm văn học có ảnh hưởng tích cực, để lại ấn tượng sâu đậm với mình nhằm khơi gợi sự đồng cảm, chia sẻ	2. Nội dung biểu cảm	Bộc lộ được tình cảm, cảm xúc, suy nghĩ về con người (đặc điểm, tính cách, kỉ niệm, ...) hoặc sự kiện (trình tự diễn biến sự việc)	3. Ngôi kể	• Ngôi thứ nhất • Ngôi thứ ba	4. Phương thức biểu đạt	Chính: Biểu cảm ; Kết hợp: Tự sự, miêu tả → Tác dụng: Lời văn sinh động, đối tượng biểu cảm được hiện lên chân thực hơn	5. Ngôn ngữ	Sử dụng ngôn ngữ sinh động, giàu cảm xúc
1. Lựa chọn đối tượng	Con người/sự việc trong đời sống/tác phẩm văn học có ảnh hưởng tích cực, để lại ấn tượng sâu đậm với mình nhằm khơi gợi sự đồng cảm, chia sẻ										
2. Nội dung biểu cảm	Bộc lộ được tình cảm, cảm xúc, suy nghĩ về con người (đặc điểm, tính cách, kỉ niệm, ...) hoặc sự kiện (trình tự diễn biến sự việc)										
3. Ngôi kể	• Ngôi thứ nhất • Ngôi thứ ba										
4. Phương thức biểu đạt	Chính: Biểu cảm ; Kết hợp: Tự sự, miêu tả → Tác dụng: Lời văn sinh động, đối tượng biểu cảm được hiện lên chân thực hơn										
5. Ngôn ngữ	Sử dụng ngôn ngữ sinh động, giàu cảm xúc										
Đánh giá kết quả	- Học sinh nhận xét, bổ sung, đánh giá - Giáo viên nhận xét, đánh giá										

2. Phân tích mẫu	
Chuyển giao nhiệm vụ	(1) GV gửi cho HS link bài viết liên quan đến cô Nguyễn Thị Nhung (nhân vật chính trong bài viết tham khảo – sgk tr99) trước tiết học Link bài viết:

<https://thanhnien.vn/but-giua-doi-thuong-tan-tao-nuoi-nguoi-dung-1851005716.htm#>

<https://www.facebook.com/watch/?v=3138148279638739>

(2) GV phát vấn: Chia sẻ cảm nghĩ của em về bà Nhung sau khi đọc xong bài bài, xem video (Link đọc ở nhà) và đọc bài viết tham khảo.

(3) GV tổ chức cho HS hoàn thiện PHT số 2 theo nhóm bốn

PHIẾU HỌC TẬP SỐ 2
Đọc bài viết tham khảo (SGK tr99) và trả lời câu hỏi:

01 Mở bài (Đoạn)
Nội dung chính của phần mở bài là:
Các từ ngữ thể hiện cảm xúc của người viết về đối tượng là:

02 Thân bài (Đoạn)
Đối tượng được người viết biểu lộ cảm xúc có đặc điểm là:
- Hoàn cảnh:
- Suy nghĩ:
- Hành động:
Tình cảm, cảm xúc người viết đã dành cho đối tượng là:
Để làm rõ những cảm xúc trên, người viết đã sử dụng các yếu tố hỗ trợ:

03 Kết bài (Đoạn)
Nội dung chính của phần kết bài là:

**Thực hiện
nhiệm vụ**

- HS đọc SGK và hoàn thiện theo nhóm cặp
- GV quan sát, hỗ trợ.

**Báo cáo thảo
luận**

- Đại diện nhóm chia sẻ đáp án

- Dự kiến sản phẩm:

MỞ BÀI – ĐOẠN 1

- Giới thiệu về đối tượng biểu cảm – bà Nguyễn Thị Nhung – người phụ nữ hết lòng thiện nguyện – tấm gương về lòng nhân hậu, lối sống tình nghĩa đậm đà
- Từ ngữ thể hiện cảm xúc: “không thể quên”, “thực sự xúc động”

	THÂN BÀI – ĐOẠN 2 * Đặc điểm của đối tượng biểu cảm ▪ Hoàn cảnh sống không dư dả: 57 tuổi, sống trong căn nhà nhỏ, bán hàng ở chợ (ngao, ốc, ...) ▪ Những suy nghĩ đúng đắn: “sống phải sẻ chia, cho đi thì mới thật sự ý nghĩa và đáng để sống”. ▪ Những hành động cao đẹp: cuu mang, dạy dỗ những đứa trẻ có hoàn cảnh khó khăn (nhận nuôi 13 người con); nhiệt tình tham gia các hoạt động thiện nguyện (tặng quà cho người dân miền núi, nấu cháo cho các bệnh nhân nghèo) * Tình cảm của người viết dành cho đối tượng ▪ Khâm phục những nghĩa của cao đẹp, sự kiên trì bền bỉ của bà ▪ “Ấm áp và xúc động” khi chứng kiến hình ảnh đẹp đẽ, nhân hậu * Các yếu tố hỗ trợ ▪ Kết hợp giữa kể, tả với biểu cảm: Khắc họa nổi bật đặc điểm của đối tượng + Thể hiện được cảm xúc với đối tượng ▪ Sử dụng ngôn ngữ sinh động, giàu cảm xúc KẾT BÀI – ĐOẠN 3 ▪ Khẳng định những đặc điểm của đối tượng: Ý nghĩa cao đẹp của những hành động thiện nguyện vì cộng đồng; sự tôn vinh của cộng đồng ▪ Khái quát tình cảm, suy nghĩ về đối tượng: Gần gũi, ấm áp, cảm phục, kính trọng
Đánh giá kết quả	- Học sinh nhận xét, bổ sung, đánh giá - Giáo viên nhận xét, đánh giá, chốt: “Người phụ nữ hết lòng làm thiện nguyện” đã đảm bảo yêu cầu về nội dung và hình thức của kiểu bài viết bài văn biểu cảm về người hoặc sự việc

3. Quy trình

Chuyển giao nhiệm vụ

(1) GV tổ chức cho HS Tô màu nội dung các bước trùng với màu của tên các bước để hoàn thiện quy trình viết bài văn biểu cảm về người hoặc sự việc

Thực hiện nhiệm vụ

Nghiên cứu SGK và trả lời câu hỏi

Báo cáo thảo luận

- Trả lời miệng
- GV nghe HS trình bày.
- Dự kiến đáp án:

	<i>Như vậy các em thấy bước trước khi viết, hay còn gọi là chuẩn bị rất quan trọng và nhiều nội dung dung không nào? Khi chúng ta chuẩn bị tốt thì quá trình viết sẽ diễn ra thuận lợi, và cũng có ít lỗi phải chỉnh, các em nhớ nhé!</i>
Đánh giá kết quả	- Học sinh nhận xét, bổ sung, đánh giá lẫn nhau ; - Giáo viên nhận xét, đánh giá, chốt trên slide

HOẠT ĐỘNG 3: LUYỆN TẬP

a) Mục tiêu: Viết được bài văn biểu cảm về một con người hoặc sự việc ; Trình bày được cảm xúc, suy nghĩ và thái độ của mình về con người, sự việc nào đó trong cuộc sống hoặc trong tác phẩm văn học

b) Nội dung: Sử dụng SGK, kiến thức đã học để viết dàn ý

c) Sản phẩm: Dàn ý của HS

d) Tổ chức hoạt động:

Chuyển giao nhiệm vụ	- GV chiếu đề bài: Chia sẻ bức ảnh/ vẽ tranh về đề tài “Gia đình em” và viết dàn ý chi tiết cho bài văn biểu cảm về 1 người hoặc sự việc liên quan đến bức tranh đó thông qua quy trình đã tìm hiểu ở phần 3 - GV tổ chức cho HS viết dàn ý chi tiết và chia sẻ với nhóm, cả lớp
Thực hiện nhiệm vụ	- HS chia sẻ hình ảnh/ tranh về gia đình mình - Lựa chọn sự việc/ con người liên quan đến bức tranh đó làm đối tượng viết bài - Viết dàn ý chi tiết cho bài văn biểu cảm về người / sự việc đã chọn - GV quan sát, hỗ trợ.
Báo cáo thảo luận	Đọc dàn ý trước nhóm/ lớp và ghi nhận ý kiến đóng góp

Đánh giá kết quả	- GV và các bạn trong lớp nhận xét trên tinh thần xây dựng (theo bảng kiểm)
-------------------------	---

HOẠT ĐỘNG 4: VẬN DỤNG

a) Mục tiêu: Phát hiện các tình huống thực tiễn và vận dụng được các kiến thức, kĩ năng trong cuộc sống tương tự tình huống/vấn đề đã học.

b) Nội dung: HS làm BTVN

c) Sản phẩm: Phần sưu tầm và bài văn của HS

d) Tổ chức hoạt động:

Chuyển giao nhiệm vụ	GV giao BTVN: Hoàn thiện bài viết cá nhân theo theo dàn ý đã chỉnh và phần nhận xét của các bạn trong nhóm, trong lớp
Thực hiện nhiệm vụ	Làm bài cá nhân tại nhà
Báo cáo thảo luận	- Nộp lại bài hoàn chỉnh cho GV chấm → Dán vào hồ sơ môn học sau khi được GV trả bài - Bài làm mẫu: * Dự kiến bài viết về mẹ: <i>“Đi khắp thế gian không ai tốt bằng mẹ Gánh nặng cuộc đời không ai khổ bằng cha Tàn tảo sớm hôm mẹ nuôi con khôn lớn Mang cả tấm thân gầy cha che chở đời còn”</i> Trên đời này, có lẽ chẳng còn có điều gì hạnh phúc và sung sướng bằng việc được ở bên cạnh những người mà chúng ta hết mực yêu thương, đặc biệt là được sống bên cha, bên mẹ mỗi ngày. Mẹ là người mang nặng đẻ đau, ôm ấp cho ta từng lời ru điệu hát ngọt ngào nâng bước ta vào đời, thế nên trong trái tim của tôi mẹ luôn có một vị trí vô cùng đặc biệt và thiêng liêng. Mẹ tôi đã 40 tuổi, không còn là cái tuổi xuân sắc, xinh đẹp nữa, bởi mẹ đã hy sinh hết cho chúng tôi rồi. Đôi tay mẹ chai sần thô ráp, thế nhưng khi bàn tay mẹ nắm tay tôi, hay ôm tôi vào lòng lại ấm áp hơn tất cả, đôi mắt của mẹ gần đây đã xuất hiện rất nhiều nếp nhăn, nhưng ánh mắt hiền từ và nhân hậu ấy vẫn chẳng thay đổi qua bao nhiêu năm tháng. Dáng người mẹ hơi thấp, có chút mập mập nhưng

	đối với tôi đó là đáng người hoàn mỹ nhất, bởi nó chứa đựng trong đó biết bao nhiêu sự hy sinh, bao nhiêu đắng cay gian khổ của cuộc đời. Nước da của mẹ có thể không trắng, nhưng nó lại đẹp lạ kỳ, đẹp bởi những ngày mưa nắng dãi dầu trên đồng ruộng, bán lưng cho đất bán mặt cho trời để nuôi chị em tôi khôn lớn. Bấy nhiêu cay đắng, tảo tần ấy quả thật dù có đi hết kiếp tôi cũng chẳng bao giờ hoàn trả lại cho mẹ được, bởi sự hy sinh ấy to lớn và thiêng liêng quá. Còn nhớ mãi những ngày tôi 4 tuổi, còn em gái tôi hai tuổi, thuở ấy bố mẹ tôi mới đi vào nam lập nghiệp, cuộc sống bấp bênh và khổ cực vô cùng, thế nên bố mẹ đã tạm gửi chị em tôi về Bắc cho ông bà nội chăm hộ. Vì còn quá nhỏ và không hợp khí hậu, nên chúng tôi bệnh tật liên miên, đặc biệt là em tôi, nó cứ gầy đét, rồi bị hết bệnh này đến bệnh khác. Vì xót chúng tôi xa cha mẹ, lại ốm đau nhiều, nên mới hơn một năm bố mẹ tôi đã vội khăn gói về quê để đón chúng tôi vào nam lại. Tôi vẫn nhớ mãi ngày ấy, khi nhìn thấy bố mẹ về đến cổng nhà ông nội, cô chú cứ bảo chị em tôi ra đón bố mẹ, nhưng chúng tôi thì do xa cha mẹ lâu quá nên cứ đứng nép sau chân bà nội không chịu ra đón. Chẳng biết ai đã nói câu rằng: “Chắc chúng nó quên cả bố mẹ rồi”, khiến bố tôi lặng cả đi, còn mẹ tôi thì bật khóc nức nở, cô chú phải an ủi mãi, từ đó trở đi mẹ chẳng bao giờ còn nghĩ sẽ xa chúng tôi nữa dù cuộc sống có khó khăn đến thế nào. Nghĩ lại đến giờ, tôi bỗng thấy vừa có lỗi, vừa xót xa, có nỗi đau, sự tổn thương nào bằng việc con cái quên đi cả người làm mẹ. Rồi tôi nhớ lúc 6, 7 tuổi, vào những ngày mưa dầm, bão bắc mẹ vẫn lặn lội công tôi ra trạm xá, để tiêm vắc-xin phòng bệnh, thậm chí có những lần mẹ còn dùng đôi quang gánh vẫn thường gánh rau đi bán, gánh chúng tôi đi. Một bờ vai nhỏ bé, nhưng gánh cả hai cuộc đời, nghĩ cũng đủ để hiểu có bao nhiêu vất vả, nhọc nhằn. Thế nhưng tôi chưa từng thấy mẹ oán trách, than thở bao giờ, mặc cho những cơn đau lưng hành hạ, những cơn đau đầu hoành hành, mẹ cũng chỉ yên lặng chịu đựng vì không muốn chúng tôi lo lắng. Ôi, thế gian này quả thật chẳng có ai hy sinh nhiều như mẹ, lấy chồng rồi, mẹ mất tất cả chỉ được lời mời mấy đứa con thơ dại. Con là tất cả của mẹ, mẹ chấp nhận đánh đổi cả cuộc đời, để cho con một tương lai tươi đẹp mà không hề tiếc nuối. Càng nghĩ tôi lại càng thương mẹ biết bao nhiêu.
Đánh giá kết quả	Giáo viên nhận xét, đánh giá cuối bài viết để HS rút kinh nghiệm